

RAPPORT 2022:10

Aktuella planeringsfrågor för Sverige 2022

Boverkets rapportering till det nordiska
planmyndighetsmötet

Titel: Aktuella planeringsfrågor för Sverige 2022
Rapportnummer: 2022:10
Utgivare: Boverket, maj, 2022
ISBN pdf: 978-91-89581-02-9
Diarienummer: 3072/2022

Rapporten finns i pdf-format på Boverkets webbplats: www.boverket.se
Alternativa format kan beställas från Boverket.
E-post: publikationsservice@boverket.se
Telefon: 0455-35 30 00
Postadress: Boverket, Box 534, 371 23 Karlskrona

Förord

Sverige, Norden, Europa och världen är mitt uppe i att hantera stora förändringar när det gäller att ställa om till en miljövänligare samhällsutveckling som mildrar klimatförändringen. Övergång till förnybara energikällor och hushållning med energianvändning inom den byggda miljön pågår sedan länge och kompletteras nu med livscykelanalyser, klimatdeklarationer för byggnader och en mer cirkulär ekonomi inom byggsektorn.

Även det geopolitiska klimatet har försämrats med krig i Ukraina, cyberattacker på vårt digitaliserade samhälle, ökad kamp om naturresurser och kontroll av flöden. Vi behöver se till att vår bebyggelse är resiliент så att alla medborgare kan lita på robusta funktioner också vid störningar och incidenter.

De nordiska planmyndigheterna främjar en fysisk planering som stöder omställningen till ett grönt, attraktivt och robust samhälle. Vårt samarbete och kunskapsutbyte gör att vi kan hantera komplicerade frågor snabbare och bättre.

Sverige förbereder sig nu som bäst inför att ta över ordförandeskapet i EU den 1 januari 2023. Detta medför viktiga insatser även för Boverket. Även i EU-samarbetet är vårt nordiska samarbete betydelsefullt. Våra länder har i många stycken likartade förhållanden och förutsättningar som behöver beaktas i EU:s förordningar och direktiv. De nordiska länderna har också förmågan att till våra sydliga grannländer bidra med nya innovativa lösningar på samtidens stora utmaningar.

Samtidigt som vi försöker greppa de stora perspektiven och frågorna så måste även vardagsfrågorna hanteras med omsorg. Traditionsenligt beskriver vi därför i denna rapport aktuella teman inom svensk fysisk planering. Rapporten har tagits fram av planeringsarkitekt Cecilia Gadman och planeringsarkitekt Linnéa Hanell. I år bidrar vi på mötet särskilt med två teman – klimatanpassning samt behovet av nationell fysisk planering. I båda fallen kan vi inom Norden ha stor hjälp av varandras kunskap och erfarenheter.

Karlskrona i maj 2022

Anders Sjelvgren
Generaldirektör

Innehållsförteckning

Inledning och läsanvisningar	5
Boverkets ansvarsområde	6
Det svenska planeringssystemet.....	7
Europeisk och nationell nivå.....	7
Boverkets förslag till nationell planering	8
Regional nivå.....	8
Kommunal nivå.....	8
Förändringar i planlagstiftningen	9
Det aktuella läget	10
Plan- och bygglagstiftningens tillämpning 2021	10
Bostadsmarknadens utveckling	11
Sveriges bostadssociala utredning	12
Förslag på statligt startlån	13
Finansiering av ny- och ombyggnad av bostäder på landsbygden....	14
Digitalisering av planprocessen.....	15
Modellbiblioteket.....	16
Digitalisering av översikts- och regionplan	16
Ändamålskatalogen	16
Digitalisering av detaljplan.....	17
Digitalisering av befintliga detaljplaner	17
Klimatanpassning i planeringen	18
Ekosystemet i den byggda miljön.....	18
Nationell kartläggning av trädäckning i städer och tätorter	19
Klimatanpassning – kostnader och finansiering	20
Grönplanering.....	20
Barnkonventionens tillämpning i fysisk planering	22
Kartläggning av barnkonventionen i fysisk planering	22
Fortsatt arbete med vägledning	22
Samverkan för hållbar stadsutveckling	24
Statlig samordning för arkitektur och gestaltad livsmiljö	24
Boverkets koordinering av New European Bauhaus	24
Processtöd om offentlig upphandling	25
Vägledningar inom gestaltad livsmiljö	25
Rådet för hållbara städer.....	28
År 2022 och framåt	30
Boverkets prioriterade områden för år 2022	30
EU:s urbana agenda	31

Inledning och läsanvisningar

I denna rapport presenteras kortfattat hur Sverige styr och planerar den fysiska miljön, aktuella planeringsfrågor samt hur plan- och bygglagen har tillämpats under perioden. Mer information om Boverkets verksamhet finns att läsa på Boverkets webbplats www.boverket.se.

Boverkets ansvarsområde

Boverket är Sveriges nationella myndighet för samhällsplanering, byggande och boende. Regeringen styr Boverkets verksamhet med Boverkets instruktion, årliga regleringsbrev och tillkommande regeringsuppdrag. Instruktionen utfärdas av regeringen och ger en övergripande beskrivning av vad Boverket ska arbeta med. I regleringsbreven anger regeringen kraven på Boverkets inriktning och på insatserna under budgetåret. Generaldirektör på Boverket är Anders Sjelvgren.

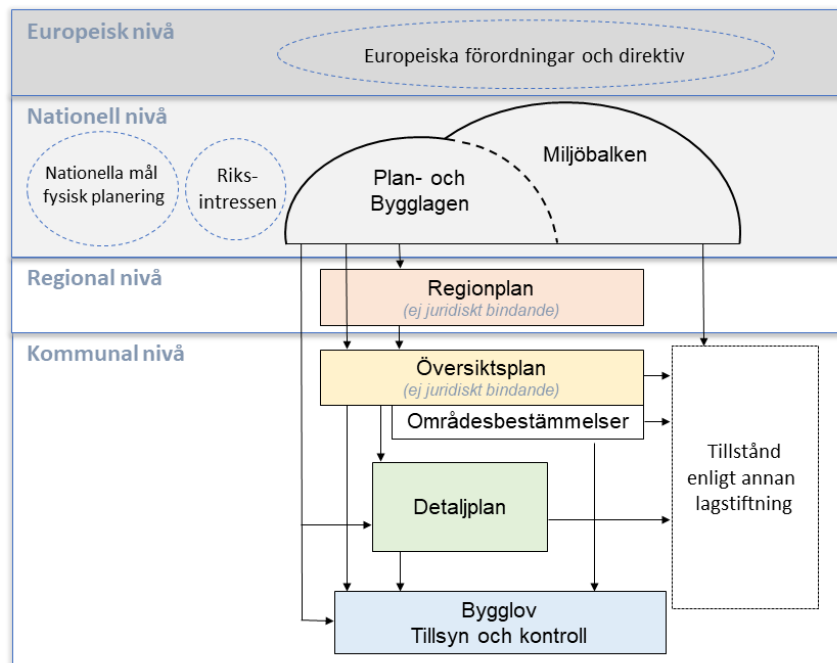
Boverket är förvaltningsmyndighet för frågor om

1. byggd miljö,
2. hushållning med mark- och vattenområden,
3. fysisk planering,
4. byggande och förvaltning av bebyggelse,
5. boende, och
6. bostadsfinansiering.

Grunden för Boverkets arbete är plan- och bygglagen (2010:900), plan- och byggförordningen (2011:338) och delar av miljöbalken (1998:808). Boverket ska i frågor inom sitt verksamhetsområde verka för en ökad kunskap hos kommuner, statliga myndigheter och andra berörda. Myndigheten ska stödja en effektivisering av samhällsbyggnadsprocessen genom att stötta alla verksamma inom planering och byggande, där inte minst lagtillämpning är en betydande del av arbetet.

Boverket har i år fått en ny instruktion som började gälla den 2 maj 2022. En stor förändring är att myndigheten ska bedriva ett samlat arbete med arkitektur och gestaltad livsmiljö, innefattande samordning av berörda myndigheters arbete samt kompetensstöd till och främjande insatser för andra offentliga aktörer på nationell, regional och lokal nivå.

Det svenska planeringssystemet

Figur 1 Det svenska planeringssystemet från europeisk till kommunal nivå.

Europeisk och nationell nivå

Europeiska förordningar och direktiv påverkar till viss del den fysiska planering som sker i Sverige. Det svenska planeringssystemet regleras dock främst enligt plan- och bygglagen (PBL), miljöbalken, nationella mål och nationella bestämmelser kring riksintressen. Det finns även ett antal nationella planer som reglerar den fysiska planeringen, så som nationell plan för transportinfrastrukturen samt nationella havsplaner.

I Sverige finns ingen tradition av att arbeta med nationell tvärssektoriell planering på liknande sätt som görs i flera nordiska och europeiska länder. Flera av dessa länder använder sig av nationella strategier och målbilder för att samordna sektorer utifrån ett rumsligt perspektiv med utgångspunkt i övergripande strukturer och samband.

I Sverige sker den statliga styrningen av samhällsplaneringen idag genom politiskt antagna mål som ska beaktas av olika aktörer och verksamheter, genom olika ekonomiska stimulansåtgärder, lagstiftning och sektorsplanering. Statlig planering av marina områden, delar av territorialhavet och ekonomisk zon, samordnas med havsplaneringen. Riksintressesystemet är en viktig del av statens styrning av nationella intressen.

Boverkets förslag till nationell planering

Boverket har under 2020–2021 på uppdrag av Miljömålsrådet lett arbetet med att ta fram förslag på hur en nationell planering kan utvecklas i Sverige. I början på 2022 lämnade Boverket över en rapport till Finansdepartementet samtidigt som Miljömålsrådet lämnade över sin årsrapport till Miljödepartementet. Miljömålsrådet har sett behovet av nya sätt att samordna nationell planering, samverka mellan planeringsnivåerna och hantera komplexa frågor för att på så sätt bidra till en omställning och utveckling av samhället. Miljömålsrådet föreslår en grundstruktur till ett ramverk för nationell planering, bestående av ett råd för samhällsplanering, arena för samverkan mellan statliga myndigheter samt forum för dialog mellan planeringsaktörer. Som en del av förslaget föreslås att en nationell rumslig strategi med handlingsprogram ska tas fram.

Läs mer om Boverkets arbete med nationell planering på Boverkets webbplats. [Utvecklad nationell planering i Sverige - Boverket](#)

Regional nivå

För att hantera kommunöverskridande frågor som exempelvis infrastruktur, klimatpåverkan och regional bostadsförsörjning krävs i många fall resurser som den enskilda kommunen har svårt att mobilisera och därför är den regionala planeringen betydelsefull. I Sverige har endast tre regioner krav på sig att ta fram en regionplan enligt 7 kap PBL - region Stockholm, region Skåne och region Halland. Genom PBL ställs krav på mellankommunalt samarbete när det gäller frågor som berör två eller flera kommuner. Regionplanen är inte bindande utan ska ge vägledning för kommunernas framtida beslut om fysisk planering. Om kommunens översiktsplan avviker från regionplanen ska det framgå av översiktsplanen och skälen för avvikelserna ska redovisas. Övriga regioner arbetar i olika grad med fysisk planering kopplat till det regionala utvecklingsansvaret och utifrån regionernas ansvar för kollektivtrafiken.

Kommunal nivå

Planeringen sker till viss del på regional nivå, men det är kommunerna som har det största ansvaret för den fysiska planeringen. Planeringssystemet på kommunal nivå består av översiktsplan, områdesbestämmelser och detaljplan. Det är enbart detaljplan och områdesbestämmelser som är juridiskt bindande dokument, medan översiktsplanen är kommunens politiska instrument för att ge den övergripande inriktningen för kommunernas fysiska utveckling under en längre tidsperiod. Översiktsplanen är vägledande när det gäller framtagande av detaljplaner och vid beslut om bygglov.

I översiktsplanen ska kommunen redovisa grunddragen för den avsedda användningen av mark- och vattenområden, hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras, vilken hänsyn som ska tas till de

allmänna intressen som anges i PBL, hur man tänker tillgodose riksintressen och miljökvalitetsnormer, hur det långsiktiga behovet av bostäder ska tillgodoses samt möjligheten för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Av planen ska också framgå hur kommunen tänker ta hänsyn till nationella och regionala mål samt planer och program av betydelse för hållbar utveckling i kommunen.

I enlighet med det kommunala planeringsansvaret är det endast kommunerna som har befogenhet att anta detaljplaner. Med en detaljplan reglerar kommunen hur mark- och vattenområden ska användas. I detaljplanen regleras vad som är allmänna platser, kvartersmark och vattenområden samt hur dessa ska användas och utformas. Det som anges i detaljplanen blir bindande för kommande bygglovsprövningar.

Förändringar i planlagstiftningen

Den 1 april 2020 ändrades 3 kapitlet i PBL. De nya regler om fysisk planering som gäller redovisas nedan.

Efter utgången av 2025 kommer översiktsplaner som antagits före den 1 januari 2004 att upphöra att gälla. Detta får konsekvenser för senare prövningar, till exempel vid framtagande av detaljplan och prövningar som rör strandskyddet i områden för landsbygdsutveckling i strandnära läge. Syftet med ändringen är att översiktsplaneringen ska bedrivas kontinuerligt, vara framåtsyftande och hållas aktuell.

Från och med den 11 september 2024 måste den del av översiktsplanen som är relevant för beslutet om detaljplan vara aktuell för att något av de tre enklare förfarandena för detaljplan ska kunna användas. De tre förfarandena heter: standardförfarande, samordnat förfarande och förenklat förfarande. Om översiktsplanen eller den del som omfattar området som ska detaljplanläggas inte är aktuell måste kommunen använda utökat förfarande.

Du kan läsa mer om förändringarna i lagstiftningen som trädde i kraft den 1 april 2020 på sidan [Ändring av PBL 1 april 2020](#).

Läs mer om lagförändringen på Boverkets webbplats.

[Vad gäller vid ändringen av PBL 3 kap 1 april? - Boverket](#)

Det aktuella läget

Plan- och bygglagstiftningens tillämpning 2021

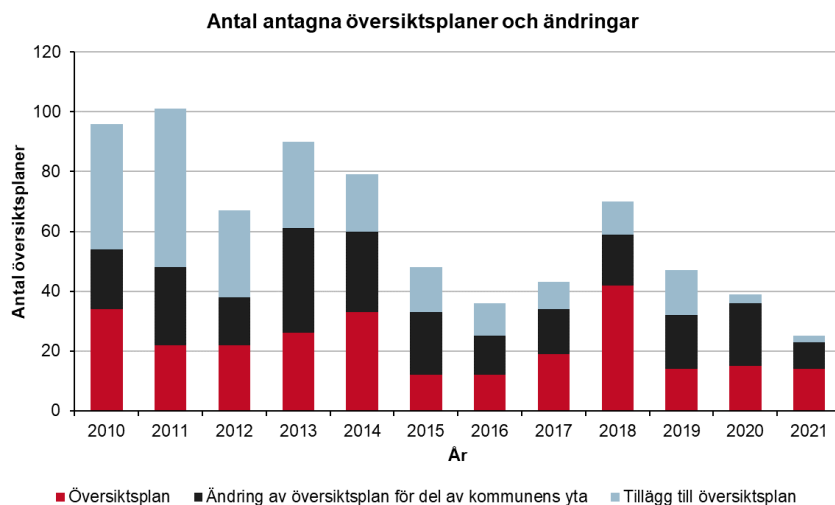
Boverket sammanställer varje år statistik över hur plan- och bygglagstiftningens regler om översiktsplanering och detaljplanering har tillämpats under det gångna året. Uppgifterna i detta avsnitt avser år 2021 och har samlats in genom Boverkets årliga plan- och byggenkäter som besvarats av kommuner och länsstyrelser. Enkäterna behandlar både länsstyrelsernas och kommunernas arbete med översikts- och detaljplanering. Uppföljningen i sin helhet tillsammans med öppna data finns publicerad på Boverkets PBL kunskapsbanken.

Läs mer om uppföljningen på Boverkets webbplats.

[Uppföljning av plan- och bygglagens tillämpning - Boverket](#)

Översiktsplaneringen 2021

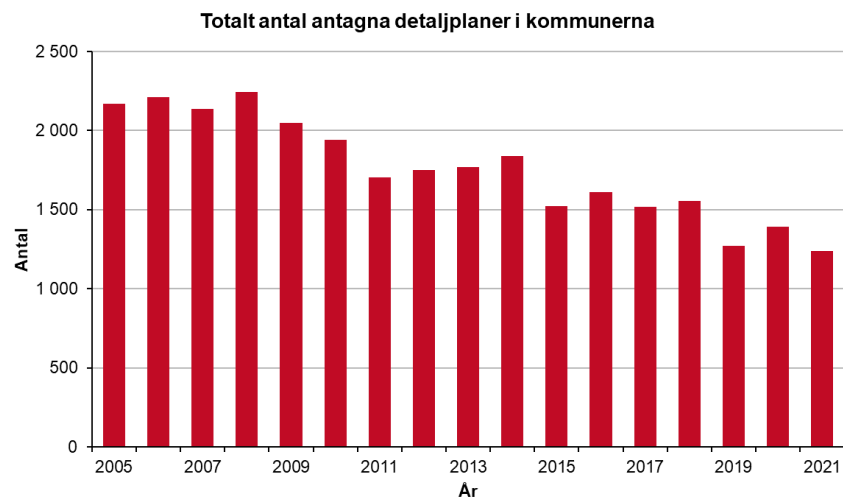
År 2021 antogs lite över 20 översiktsplaner och ändringar av översiktsplaner i form av ändring för del av kommunens yta och tillägg till översiktsplan. Året innan var det nära dubbelt så många översiktsplaner och ändringar som antogs.

Figur 2 Antal översiktsplaner, ändringar för del av kommunens yta och tillägg som fått laga kraft åren 2010–2021. Källa: Länsstyrelsernas svar på Boverkets plan- och byggenkät 2021. Illustration: Boverket

Antagna detaljplaner 2021

Antalet detaljplaner som antagits år 2021 ligger fortsatt på en något lägre nivå jämfört med åren 2005–2018. Enligt uppgift från länsstyrelserna har totalt 1 239 detaljplaner antagits av kommunerna under år 2021. En antagen detaljplan omfattar beslut om nya detaljplaner, beslut om ändringar av befintliga detaljplaner och upphävande av befintliga detaljplaner.

Figur 3 Totalt antal antagna detaljplaner i kommunerna under åren 2005–2021. Källa: Länsstyrelsernas svar på Boverkets plan- och byggenkät 2005–2021. Klicka på bilden för att se den i större format. Illustration: Boverket

Med anledning av de senare årens minskade antal antagna detaljplaner, genomförde Boverket år 2020 en studie för att utreda orsaker och konsekvenser till nedgången. Studien baserades på intervjuer med ansvariga personer för detaljplanering i 19 kommuner. I genomförda intervjuer framkom ingen entydig bild till den aktuella nedgången. Det är dock tre områden som är framträdande, och som i vissa fall överlappar varandra:

- Organisatoriska orsaker.
- Komplexa planer och utredningar kräver resurser.
- Naturlig fluktuation/återgång till normalläge.

Något som i stort sett alla kommuner lyfte fram var detaljplaneringens ökade komplexitet och ökade krav på utredningar som anledningar till att det i dag tar allt längre tid från beslut om att påbörja en detaljplan till att detaljplanen fått laga kraft. Det kräver både ekonomiska och personella resurser.

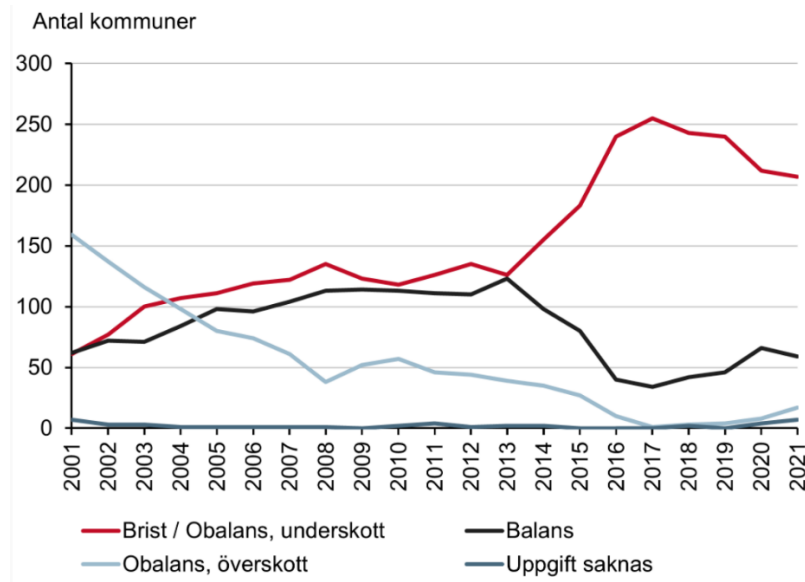
Hela studien ”Studie av orsaker och konsekvenser av färre antal antagna detaljplaner” finns att hitta på Boverkets webbplats.

[Antagna detaljplaner - Boverket](#)

Bostadsmarknadens utveckling

I 2021 års bostadsmarknadsenkät anger 207 av landets 290 kommuner att det råder underskott på bostäder på den lokala bostadsmarknaden. Läget på bostadsmarknaden är fortsatt ansträngt främst i storstadskommuner och högskolekommuner, men det har lättat i vissa delar av landet. Svaren de fyra senaste åren visar att färre kommuner har underskott på bostadsmarknaden jämfört med den historiskt höga nivån 2017. Totalt 90 procent av landets befolkning bor i de kommuner som uppger att de har underskott på bostäder.

17 kommuner uppger att det råder överskott på bostäder i kommunen som helhet. Det är en ökning jämfört med förra året då det var 8 kommuner som bedömde överskott. I samtliga kommuner med överskott minskade folkmängden under föregående år. Geografiskt är det stor spridning, däremot inte storleksmässigt.

Figur 4 Bostadsmarknadens utveckling från 2001 till 2021

Under 2021 bedömer kommunerna att det kommer att påbörjas 76 600 bostäder genom nybyggnation, vilket är 3 procent fler än förväntningarna för år 2020. Under 2022 förväntas att 85 600 bostäder kommer att påbörjas, vilket är 11 procent fler än förväntningarna för 2021. Utöver den påbörjade nyproduktionen kan det tillkomma ett nettotillskott av bostäder genom ombyggnad av befintliga byggnader.

Kommunerna upplever fortsatt att höga produktionskostnader, brist på detaljplan på attraktiv mark, svårigheter för privatpersoner att få lån och konflikter med statliga intressen enligt miljöbalken är de största faktorerna som begränsar bostadsbyggandet.

Läs mer om bostadsmarknadens utveckling på Boverkets webbplats.

[Bostadsmarknadsenkäten 2021 - Boverket](#)

Sveriges bostadssociala utredning

I Sverige har många människor svårt att etablera sig på bostadsmarknaden och att anpassa sin boendesituation efter ändrade livsförhållanden. Under år 2020 konstaterade regeringen att det inte bara räcker med att öka byggtakten, utan Sverige måste säkerställa att vi har en bostadsmarknad som är tillgänglig för alla.

Därför gav regeringen en utredare i uppdrag att titta på två viktiga delar i den sociala bostadspolitik: uppgiftsfördelningen mellan stat och

kommun, samt de bostadspolitiska verktyg som kommuner har för att hjälpa de hushåll som står längst ifrån bostadsmarknaden. Målet är en socialt hållbar bostadsförsörjning där alla människor har ett tryggt boende som passar de egna behoven. Genom en hållbar bostadsförsörjning ska boendesegregation motverkas och förutsättningarna för jämlika uppväxt- och levnadsvillkor förbättras.

Under våren 2022 lämnades utredningen över till regeringen. Utredningen har sökt lösningar som kan bidra till en utveckling där fler utifrån egen förmåga klarar att ordna en god bostad. Utredningen har fastställt att det inte är tillräckligt att fokusera enbart på kvantitet, då nyproducerade bostäder alltid är relativt dyra att bo i. Utredningen har identifierat fyra tematiska områden vars utveckling på olika sätt har en inverkan på hushållens boendesituation och möjligheter att förändra den: produktion och andra utbudsskapande åtgärder, fördelning och förmedling, konsumtion och efterfrågan samt förvaltning och renovering. Åtgärder för att främja bostadsförsörjningen behöver utgå från ett samspel mellan dessa fyra områden.

Utredningen anser att det framöver behövs ett särskilt fokus på frågor om hur bostäder fördelas och förvaltas, för vem de byggs och hur hushåll ska kunna konsumera och efterfråga bostäderna. För att sänka trösklarna och göra bostadsmarknaden mer inkluderande presenterar utredningen en rad förslag för tydligare styrning och effektivare verktyg. En ny lag, sänkta trösklar för att hyra en bostad och hyresgaranti för barnfamiljer är exempel på de förslag som lämnats.

Utredningen om en socialt hållbar bostadsförsörjning har under våren 2022 överlämnat sitt betänkande till regeringen. Läs mer om utredningen på regeringens webbplats.

[Sänk tröskeln till en god bostad - Regeringen.se](https://www.regeringen.se/press/2022/04/sank-traskeln-till-en-god-bostad)

Förslag på statligt startlån

År 2020 beslutade den svenska regeringen att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att utreda och lämna förslag på åtgärder för att underlätta för hushåll som för första gången ska köpa en bostad (förstagångsköpare). I april 2022 lämnades utredningen till regeringen med förslag på bland annat ett ”startlån”, en åtgärd som kan göra det lättare för de som köper sin första bostad att ha råd med den obligatoriska kontantinsatsen.

Förslaget gäller en statlig garanti som kan användas för kontantinsatsen. Det innebär att en förstagångsköpare i så fall kommer att kunna låna till 95 procent av bostadens marknadsvärde, i stället för dagens 85 procent. Lånet föreslås ha ett maxbelopp på 250 000 kronor. Om två personer köper bostad tillsammans kan deras belopp slås ihop till det dubbla. Även en ensamstående vårdnadshavare kan få rätt till ett sådant dubblerat maxbelopp.

De som kan få tillgång till den statliga garantin är de som definieras som ”förstagångsköpare”, vilket enligt utredningen är de som inte ägt en primär bostad i Sverige de senaste tio åren. Personen måste vara kreditvärdig, folkbokföra sig i den köpta bostaden, samt belåna bostaden till minst 85 procent.

Boverket föreslås som garantimyndighet för detta statliga ”startlån”.

Finansiering av ny- och ombyggnad av bostäder på landsbygden

Boverket fick i juni 2018 uppdrag av regeringen att ta fram förslag på åtgärder som kan underlätta finansiering av bostadsbyggande på landsbygden.

Boverket lämnar i rapporten ett förslag till statligt topplån med delvis kommunalt förlustansvar för uppförande och ombyggnad av egnahem. Lånet förutsätter att bottenlån beviljats av en kreditgivare på marknaden och kan maximalt lämnas upp till 85 procent av produktionskostnaden. Förslaget förutsätter ett åtagande från kommunen och eventuell förlust på topplånet fördelas mellan staten (65 procent), kommunen (25 procent) och det låntagande hushållet (10 procent).

Boverket bedömer att det föreslagna statliga topplånet, med vissa anpassningar, skulle kunna tillämpas även för byggande av andra upplåtelseformer än egnahem på svag marknad/landsbygd. Boverket ser åtminstone två alternativa vägar att gå för att det inte ska bli fråga om statligt stöd i EU-rättslig bemärkelse. En sådan finansieringsmodell skulle kunna ha betydelse för till exempel fastighetsägare som vill bygga hyreslägenheter för egen förvaltning eller byggemenskaper som är beredda att driva egna projekt med bostadsrätt eller kooperativ hyresrätt.

Läs rapporten i sin helhet på Boverkets webbplats.

[Finansiering av ny- och ombyggnad av bostäder på landsbygden - Boverket](#)

Digitalisering av planprocessen

Digitalisering är en global trend som påverkar hela samhället. Inom samhällsbyggnadsområdet är vi på väg mot ett paradigmskifte som kommer innebära att all information i plan- och byggprocesser produceras, kommuniceras, beslutas och arkiveras digitalt.

Boverket har sedan 2017 bjudit in till diskussioner och workshopar, arrangerat föreläsningar och tagit fram kunskapsunderlag för att på olika sätt belysa sambanden mellan teknikutveckling och byggd miljö. Till följd av det tog Boverket år 2020 fram en inspirationsskrift om digitaliseringens rumsliga påverkan.

Läs inspirationsskriften på Boverkets webbplats.

[Digitaliseringens möjliga påverkan på rumslig utveckling - Boverket](#)

I februari år 2021 fick Boverket i uppdrag av regeringen att fortsätta arbetet med digitaliseringen av Sveriges samhällsbyggnadsprocess, regeringsuppdraget *Lösningar som främjar en enhetlig tillämpning av plan- och bygglagen (2010:900) i digital miljö*. Uppdraget slutredovisades i december år 2021 och totalt fem rapporter levererades till regeringen med Boverkets bedömningar och förslag inklusive förslag till författningsändringar.

- *Lösningar som främjar en enhetlig tillämpning av plan- och bygglagen (2010:900) i digital miljö* som är en sammanfattande slutrapport. [Länk till den sammanfattande rapporten](#)
- *Digital kommunikation enligt PBL* som ger förslag på hur digital kommunikation för delgivning och underrättelse kan underlättas. [Digital kommunikation i PBL - Boverket](#)
- *Elektroniska original och långtidsbevarande av planer* där Boverket har utrett de rättsliga hinder som finns mot digitala detaljplanebeslut. [Elektroniska original och långtidsbevarande av digitala planer - Boverket](#)
- *Detaljplaners omvandling till enhetlig digital planinformation* som är en redovisning av hur befintliga detaljplaner kan ersättas med digitala original och förutsättningarna för detta. [Detaljplaners omvandling till enhetlig digital planinformation - Boverket](#)

Översikts- och regionplaner i digital miljö där Boverket föreslår hur översikts- och regionplaner bör utformas i en digital miljö för att möjliggöra en effektiv samhällsplaneringsprocess och bidra till en god, säker och hållbar livsmiljö.

[Översikts- och regionplan i en digital miljö - Boverket](#)

Modellbiblioteket

En del i arbetet med att skapa förutsättningar för en digital samhällsbyggnadsprocess är att modellera processer och informationsmängder. Boverket har nyligen påbörjat detta arbete och under 2021 har modellbiblioteket fyllts på med både informations- och processmodeller. Under hösten år 2021 genomfördes en undersökning av hur modellbiblioteket används idag och vilka förväntningar och förbättringsförslag som finns hos andra myndigheter, kommuner och systemutvecklare. Resultatet visade att Boverkets modellbibliotek fortfarande är ganska okänt. Läs mer om modellbiblioteket på Boverkets webbplats.

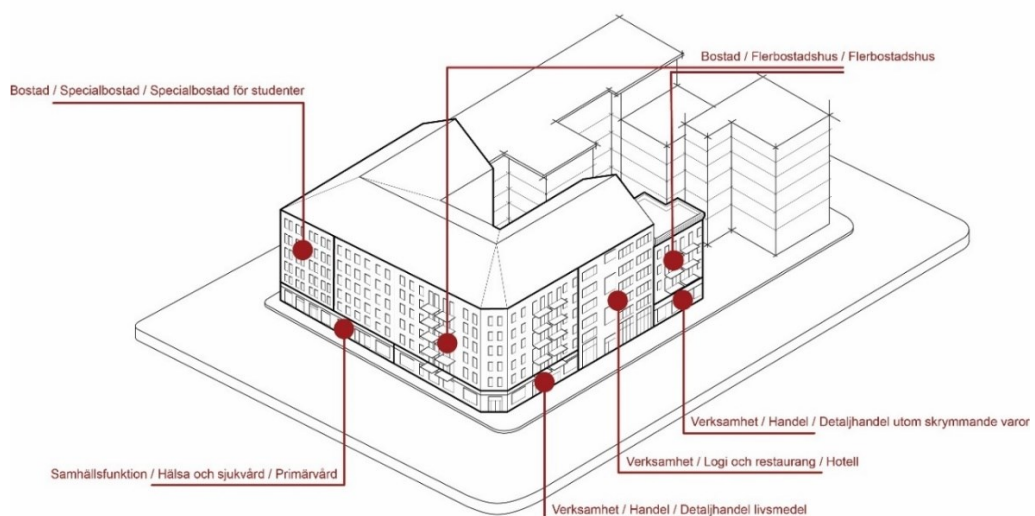
[Digitalisering genom modellering - Boverket](#)

Digitalisering av översikts- och regionplan

Under år 2021 har Boverket arbetat med olika tekniska lösningar för att möjliggöra digitalisering av översikts- och regionplaner. Översiktsplanen och regionplanen i Sverige har inte någon uppdelning i plankarta och planbeskrivning som en detaljplan har och är inte heller juridiskt bindande. Planen ska därför innehålla all information, den geografiska redovisningen så väl som kommunens förhållningssätt till nationella eller regionala mål, planer och program samt kommun-/regionövergripande mål eller ställningstaganden för de allmänna intressena.

Ändamålskatalogen

Under år 2021 har Boverket tagit fram Ändamålskatalogen, en teknisk lösning som möjliggör klassificeringen av byggnadsverk och byggnadsdelar på ett nationellt enhetligt sätt. Ändamålskatalogen består dels av en strukturerad katalog över ändamål, dels vägledning om de olika ändamålen. Katalogen innehåller totalt 165 ändamål som är uppdelade i en hierarki av tre ändamålsnivåer.

Figur 5 Exempel från den digitala ändamålskatalogen. Illustration: Boverket

Vägledningen är till för att underlätta för kommunerna att klassificera byggnadsverk och byggnadsdelar utifrån ändamålskatalogen. Samtliga texter är strukturerade på samma sätt för att kunna tillgängliggöras enhetligt. Vägledningen innehåller även länkar till referenser och illustrationer.

Läs mer om Ändamålskatalogen på Boverkets webbplats.

[Ändamålskatalogen - Boverket](#)

Digitalisering av detaljplan

Detaljplaner som påbörjas från och med 1 januari 2022 ska utformas så att uppgifterna i dem kan tillgängliggöras och behandlas digitalt. Kravet i plan- och byggförordningen (2011:338) syftar till att skapa enhetlig digital detaljplaneinformation som kan användas nationellt. Författningarna trädde i kraft den 1 januari 2021 och är bindande att följa för detaljplaner som påbörjas från och med 1 januari 2022.

Digitalisering av befintliga detaljplaner

Boverket har under år 2020 tagit fram en vägledning om digitalisering av befintliga detaljplaner. Det finns i dagsläget inget krav på att befintliga detaljplaner ska digitaliseras. Boverket har dock lagt fram förslag till regeringen om att detaljplaner som inte omvandlas kommer att upphöra att gälla den 1 januari 2028. Regeringen har ännu inte fattat beslut i frågan.

Läs mer om digitalisering av befintliga detaljplaner och delrapporten om digitala original på Boverkets webbplats.

[Digitalisering av befintlig detaljplaneinformation - Boverket](#)

[Delrapport Detaljplaners omvandling till enhetlig digital planinformation](#)

Figur 6 Digitala detaljplaner är ett steg på vägen mot en digital samhällsbyggnadsprocess. Illustration: Boverket

Klimatanpassning i planeringen

År 2018 fick Boverket i uppdrag att samordna det nationella klimatanpassningsarbetet för den byggda miljön.

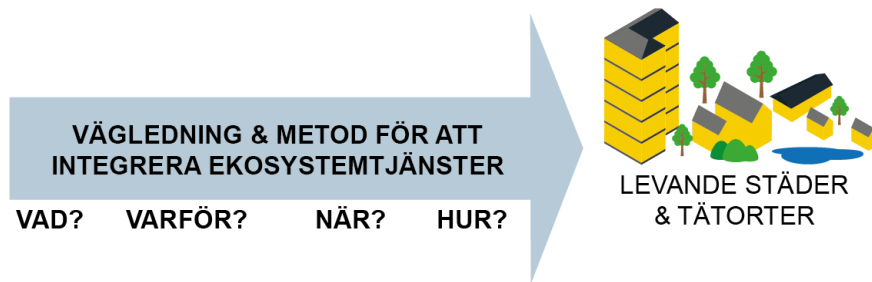
I uppdraget ingår att:

- Stödja kommunerna i deras arbete med klimatanpassning av den byggda miljön
- Identifiera behov av underlag och vägledning för klimatanpassning av ny och befintlig bebyggelse
- Bedriva kompetenshöjande insatser på området
- Samordna underlag som expertmyndigheter och forskning tillhandahåller om klimateffekter och klimatanpassning av bebyggelse och presentera underlaget på ett användarvänligt sätt
- Bedriva främjande och vägledande arbete om de verktyg och processer som är relevanta för klimatanpassning av den byggda miljön
- Följa utvecklingen inom området klimatanpassning och analysera vad det innebär för ny och befintlig bebyggelse.

Sedan Boverket fick uppdraget har flera utredningar, rapporter och vägledningar tagits fram gällande klimatanpassningsarbetet i den byggda miljön. Några av dem publicerades under år 2020 och 2021 och nämns nedan.

Ekosystemet i den byggda miljön

Under år 2020 publicerade Boverket en vägledning och metod för ekosystemtjänster i den byggda miljön. Vägledningen har fokus på ekosystemtjänsterna i den byggda miljön och hur dessa tjänster kan integreras i den fysiska planeringen, vid bygglov, i byggande och i förvaltning med syfte att skapa levande städer och tätorter. Den svarar på frågorna vad, varför, när och hur ekosystemtjänster kan integreras i arbetet.

Figur 7 Genom att svara på vad, varför, när och hur så bidrar vägledningen till skapandet av levande städer och tätorter.

Vägledningen riktar sig till den som arbetar med planering, byggande och förvaltning av den byggda miljön i städer och tätorter. Den handlar om varför och hur vi kan integrera stadsgrönska och ekosystemtjänster och på så sätt skapa en både mer hållbar och en bättre livsmiljö.

Läs mer om vägledningen och det metodverktyg som arbetats fram på Boverkets webbplats.

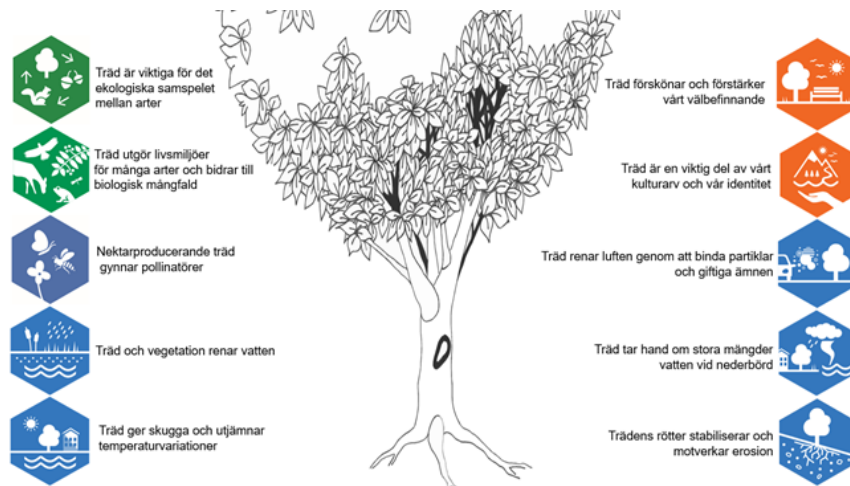
[Ekosystemtjänster i den byggda miljön – vägledning & metod - Boverket](#)

Figur 8 Träd bidrar med många ekosystemtjänster till den urbana miljön.
Foto: Scandinav

Nationell kartläggning av trädtäckning i städer och tätorter

Träd i den byggda miljön har stor betydelse för många ekosystemtjänster och för klimatanpassning av städer och tätorter genom att skapa ett gynnsammare lokalklimat och fördröja och infiltrera dagvatten. Boverket har tillsammans med Statistiska Centralbyrån (SCB) gjort en pilotstudie om nationell kartläggning av trädtäckning i städer och tätorter. Syftet med pilotstudien var att bland annat kunna skatta trädtäckningens betydelse för olika typer av urbana ekosystemtjänster, såsom reglering av temperaturer, omhändertagande av dagvatten och filtrering av luftpartiklar.

Figur 9 Träd bidrar med en rad olika ekosystemtjänster och är viktiga för klimatanpassningen av den byggda miljön. Illustration Boverket

Sammanfattningen och analysen av pilotstudien går att läsa på Boverkets webbplats. [Kartläggning av träd i städer och tätorter - Boverket](#)

Klimatanpassning – kostnader och finansiering

I takt med att klimatet förändras ökar förekomsten av naturhändelser och således behovet av ökad beredskap för att kunna hantera och minimera konsekvenserna av naturhändelserna i samhället. Under år 2021 släppte Boverket rapporten klimatanpassning - kostnader och finansiering. I rapporten beskriver Boverket hur kunskapsläget ser ut för kostnader och finansiering kopplade till klimatanpassningsåtgärder för översvämning och erosion.

Förstudien tar upp två typer av kostnader:

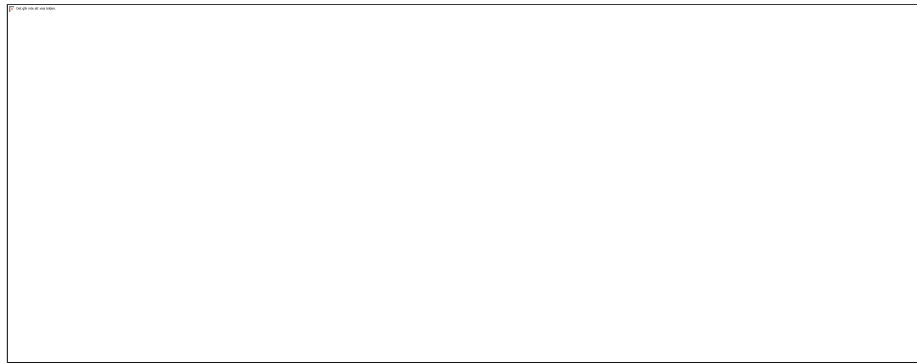
- kostnader för att klimatanpassa samhället och
- kostnader som kan uppstå om vi inte arbetar förebyggande genom klimatanpassning, ofta uttryckt som värden som riskeras.

Rapporten går att läsa på Boverkets webbplats.

[Klimatanpassning – kostnader och finansiering - Boverket](#)

Grönplanering

Under år 2021 har Naturvårdsverket och Boverket tagit fram en gemensam vägledning om grönplanering – det vill säga hur kommunerna kan ta fram en grönplan och arbeta strategiskt och hållbart med grönstrukturen.

Figur 10 Grönplanering är en kontinuerlig process där arbetet att ta fram en grönplan är en del. Illustration Boverket

Boverkets vägledning om grönplanering besvarar frågorna varför, vad, hur, när och vem som behöver arbeta med grönplanering och samlar argument och forskning kring grönskans och naturens betydelse för människors hälsa. Vägledningen innehåller också avsnitt om hur grönplaneringen kan bidra till att tillgodose intressen och krav i lagstiftningen, framför allt PBL och miljöbalken. Vägledningen beskriver också hur grönstrukturen kan bidra i arbetet med Agenda 2030.

Ett viktigt budskap i vägledningen är att grönplanering behöver vara en naturlig del i den fysiska planeringen tillsammans med bebyggelseplanering och trafikplanering. Enligt PBL ska regionplanering, översiktsplanering och detaljplanering främja en ändamålsenlig struktur av bebyggelse, transportinfrastruktur och grönområden. Hänsyn till natur- och kulturvärden samt stads- och landskapsbilden ska tas. För att underlätta arbetet med att synliggöra de värden som naturen bidrar med i landskapet och tätorterna kan en grönplan tas fram. Värdefulla områden kan knytas ihop genom att utveckla nya grönstråk. Viktiga delar i det arbetet är att ta fram både underlag och efterföljande strategier och riktlinjer i dialog med olika aktörer i kommunen och regionen.

Vägledningen går att läsa på Boverkets webbplats.

[Grönplanera! – En vägledning om kommunal grönplanering - Boverket](#)

Barnkonventionens tillämpning i fysisk planering

Barn och unga utgör en femtedel av Sveriges befolkning och utrymmet för barn i stadsmiljön krymper. Förtätningen av offentliga platser och miljöer slår extra hårt mot barn och unga då det leder till mindre ytor och sämre förutsättningar för fysisk aktivitet och minskad rörelseglädje. Utemiljöer vid förskolor och skolor tenderar att bli allt mindre och även tillgången till grönområden minskar generellt i stadsmiljöer.

Sedan den 1 januari 2020 är barnkonventionen svensk lag i Sverige och det ökar behovet av fokus på arbetet med barns rättigheter i fysisk planering och stadsutveckling. Arbetet går hand i hand med genomförandet av Agenda 2030 och förverkligandet av politiken för gestaltad livsmiljö. Boverket, kommunerna och länsstyrelserna har var för sig viktiga roller i uppfyllandet av barnkonventionen. Kunskapshöjande insatser och förvaltning av såväl åtgärder som kompetens är av stor vikt för att fullt ut implementera barnkonventionen hos Boverket, länsstyrelserna och kommunerna runt om i landet.

Kartläggning av barnkonventionen i fysisk planering

Boverket genomförde ett regeringsuppdrag om barnkonventionen mellan 2019 och 2020. I det uppdraget kartlades och analyserades länsstyrelsernas och kommunernas praktiska tillämpning av barnkonventionen vid fysisk planering och stadsutveckling. Flera länsstyrelser ansåg i kartläggningen att plan- och bygglagen varken var ett hinder eller direkt stöd för att tillämpa barnkonventionen. En av slutsatserna av det uppdraget var att mer stöd behövdes från Boverket vid barnkonventionens tillämpning i fysisk planering.

Kartläggningen går att läsa på Boverkets webbplats.

[Barnkonventionen i fysisk planering och stadsutveckling - Boverket](#)

Fortsatt arbete med vägledning

Boverket fick mot bakgrund av det i april 2021 i uppdrag av regeringen att sammanställa en vägledning om tillämpningen av barnkonventionen vid fysisk planering och stadsutveckling. Vägledningen ska, enligt uppdraget, innehålla exempel på hur barnrättsperspektivet kan tillföras och tillgodoses genom hela planeringskedjan. Lärande exempel bör samlas in och sammanställas både från Sverige och andra länder. Boverket ska samråda med Barnombudsmannen och inhämta kunskap från ett antal utpekade myndigheter. Boverket har även under hösten 2021 inlett ett samarbete med UNICEF som har tagit fram en handbok med fokus på barnvänlig stadsplanering.

En förstudie har genomförts under hösten 2021 inom ramen för uppdraget, där ett antal representanter från olika kommuner, statliga myndigheter, länsstyrelser och regioner, civilsamhället och byggbranschen har intervjuats om såväl övergripande arbete som enskilda projekt. Syftet har varit att samla lärande exempel som visar en bredd av projekt från olika stadier i planeringsprocessen, inom olika tematiska områden med geografisk spridning. I arbetet har även planer, program, handlingsplaner och policys analyserats. Förstudien förstärker bilden av att det inte finns någon generell metod som alltid kan appliceras. Därför behöver vägledningen presentera en mångfald av metoder och verktyg som inspiration och lärande exempel och sedan utformas så att målgruppens förmåga att tolka de olika verktygen och sätta in det i sin egen kontext och utifrån sina egna förutsättningar underlättas.

Det saknas traditionella förarbeten till lagen om FN:s konvention om barnets rättigheter och någon praxis från domstolar kring plan- och bygglagen har ännu inte vuxit fram i Sverige, trots att lagen varit gällande i över två år. Ett av målen med vägledningen är att barns rätt och deltagande tillgodoses bättre i fysisk planering och stadsutveckling och att innebörden av plan- och bygglagen och barnkonventionen blir mer konkret. Vägledningen kommer från och med hösten 2022 att vara tillgänglig på PBL kunskapsbanken, som är en digital handbok om plan- och bygglagen och i första hand riktar sig till professionella tillämpare. Vägledningen ska lämnas över till regeringen i september 2022.

Läs mer om regeringsuppdraget på regeringens webbplats.

[Uppdrag att sammanställa en vägledning om tillämpningen av barnkonventionen vid fysisk planering och stadsutveckling - Regeringen.se](#)

Figur 11 Barnens rätt och deltagande ska tillgodoses bättre i den fysiska planeringen och stadsutvecklingen. Foto: Scandinav/Astrakan Images

Samverkan för hållbar stadsutveckling

Statlig samordning för arkitektur och gestaltad livsmiljö

Boverket har ett övergripande samordningsansvar för politikområdet ”Gestaltad livsmiljö”. Boverket arbetar med att skapa förutsättningar för alla som planerar, bygger och förvaltar. Många berörs: politiker och tjänstepersoner i offentlig förvaltning, näringslivet, vetenskapen, civilsamhället och enskilda invånare. Ett gemensamt ansvar och skapande är kärnan i politiken. Gestaltad livsmiljö är ett synsätt som måste finnas med i allt som berör vår fysiska miljö. Begreppet omfattar arkitektur, form, design, konst och kulturmiljö.

Det finns fyra utpekade aktörer som är extra viktiga i arbetet med att skapa den helhetssyn som behövs för ett framgångsrikt arbete: Boverket, Riksantikvarieämbetet, Statens center för arkitektur och design (ArkDes) och Statens konstråd. Genom sin samordnande roll för arkitektur och gestaltad livsmiljö har Boverket ett samlat nationellt ansvar för området. Boverket är sammankallande för såväl styrgruppen som arbetsgruppen för det myndighetsgemensamma arbetet.

Boverkets koordinering av New European Bauhaus

Boverket har mellan juni 2021 och februari 2022 haft regeringens uppdrag att koordinera EU-initiativet New European Bauhaus (NEB) i Sverige, i syfte att stärka Sveriges svar på initiativet.

NEB syftar till att integrera områden såsom konst, kultur, arkitektur, social inkludering, vetenskap och teknik för att hjälpa EU:s medlemsländer att nå sina klimatmål, samtidigt som man skapar goda platser för människor att bo, leva och verka. Kopplat till initiativet finns bland annat utlysningar av medel, konferenser, priser och högnivåpaneler.

Boverket har inom koordineringen arbetat med kunskapsspridning, möjliggörande av nationell, nordisk och europeisk samverkan samt med att lyfta goda exempel i initiativets anda.

Visioner i norr

Boverket ser stora möjligheter i en fortsättning av den myndighetsgemensamma aktiviteten ”Visioner: i norr”, som inspirerats av arbetssätten och ledorden i NEB. Multidisciplinära team med kompetenser i linje med NEB har under våren 2022 skissat på nya, visionära idéer för utvecklingen av kommuner i norra Sverige - Kiruna, Gällivare, Boden, Luleå, Skellefteå och Umeå med utgångspunkt i kommunernas unika förutsättningar och processer. ”Visioner: i norr” är ett gott exempel på samverkan

där ett ämne som spänner horisontellt över myndigheternas uppdrag skapar möjligheter för dem att snabbfotat och effektivt rikta gemensamma ansträngningar mot ett avgränsat projekt. Visioner: i norr bidrar till såväl konkreta resultat som strategisk utveckling inom myndigheterna och kommunerna.

Processtöd om offentlig upphandling

Boverket har tagit fram ett processtöd som hjälper myndigheter att genomföra offentliga upphandlingar på ett sådant sätt att det kan öka kvaliteten i gestaltade livsmiljöer. År 2020 fick upphandlingsmyndigheten i uppdrag av regeringen att utveckla ett stöd för hur kvalitetsfrågor som avser arkitektur och gestaltad livsmiljö kan tas till vara vid offentlig upphandling. Processtödet är ett resultat av samverkan mellan Boverket och Upphandlingsmyndigheten.

Stödet fokuserar på hur en beställare genom offentlig upphandling kan främja uppkomsten av gestaltade livsmiljöer med hög kvalitet. Stödet är användbart såväl i nybyggnadsprojekt som i befintlig gestaltad livsmiljö.

Läs mer om processtödet på Boverkets webbplats.

[Processtöd – Offentlig upphandling som verktyg för att nå kvalitet i gestaltad livsmiljö - Boverket](#)

Vägledning inom gestaltad livsmiljö

Förutom vägledning för kommunernas arkitekturstrategier har Boverket publicerat andra vägledningarna inom ramarna för politikområdet gestaltad livsmiljö. Vägledningarna syftar till att tillföra kompetens, sprida goda exempel och ge stöd till olika aktörer för att gemensamt kunna styra mot en mer hållbar utveckling och medveten gestaltning av våra gemensamma livsmiljöer.

Gestaltad livsmiljö och PBL

Kommunen har stora möjligheter att arbeta med den gestaltade livsmiljön. Arbetet med gestaltad livsmiljö sker bland annat inom ramen för plan- och bygglagen, PBL. Det innebär att kommunerna har ett tydligt mandat att driva och besluta i grundläggande frågor för vår livsmiljö.

Regler om gestaltning av bebyggelse återfinns i hela PBL, från planering till byggande och förvaltning, men lagstiftningen använder varken begreppen arkitektur eller gestaltning. För att ta hand om och skapa långsiktiga hållbara värden i den byggda miljön innehåller PBL ett antal allmänna intressen och krav. Dessa regler är i de flesta fall övergripande och beskriver vad som ska uppnås men inte exakt hur. Lagens allmänna intressen och krav utgör centrala delar i att skapa omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer. Att arbeta och konkretisera de allmänna intressena och

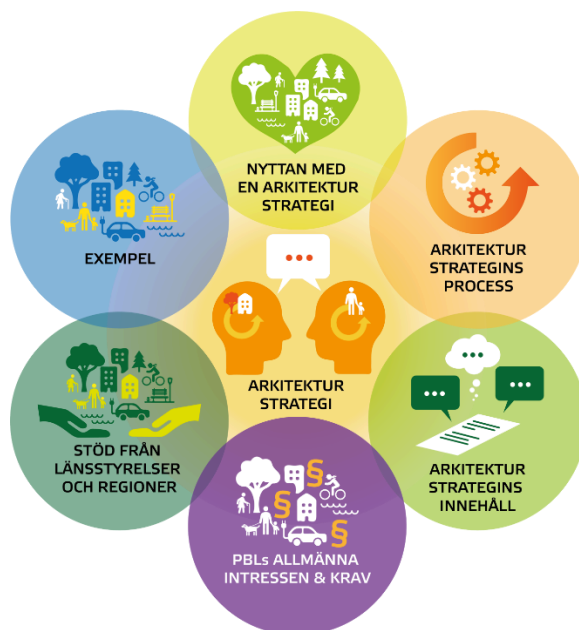
kraven i PBL är ett sätt för kommunen att arbeta mot politikområdet för en gestaltad livsmiljö.

Under år 2020 publicerade Boverket material som syftar till att vägleda i arbetet gällande gestaltad livsmiljö och PBL. Allt material hittar du på Boverkets webbplats. [Gestaltad livsmiljö och PBL - Boverket](#)

Kommunernas arkitekturstrategier

Boverket ska i enlighet med politiken för gestaltad livsmiljö stödja och stärka kommunerna i deras arbete med arkitektur och gestaltad livsmiljö. Boverket ska bedriva ett främjande och vägledande arbete kring alla de verktyg som påverkar arkitektur och gestaltning och som kommuner kan använda sig av.

Kommunen har genom sitt kommunala planeringsansvar en aktiv roll för att kunna säkra de långsiktigt hållbara arkitektoniska värdena i kommunen. Under år 2020 publicerade därför Boverket en vägledning om arkitekturstrategier. En arkitekturstrategi är ett framåtsyftande och övergripande dokument som uttrycker kommunens långsiktiga ambition och vilja för den gestaltade livsmiljön. Syftet med Boverkets vägledning är att ge stöd i och kunskap om vad en arkitekturstrategi kan ha för nytta, processen bakom och dess innehåll.

Figur 12 Boverkets vägledning för arkitekturstrategi och policy består av sex olika avsnitt.

Under år 2020 och 2021 har allt fler kommuner antagit arkitekturstrategier runt om i landet. År 2021 angav var sjunde kommun i branschorganisationen Sveriges Arkitekters enkät att de har en aktuell arkitekturstrategi. Hälften av kommunerna har, arbetar med eller planerar att ta fram en

arkitekturstrategi. Arkitekturstrategier finns såväl i landsbygdskommuner som storstadskommuner och speglar hela Sverige från norr till söder.

Läs mer om vägledningen på Boverkets webbplats.

[Vägledning om arkitekturstrategier - Boverket](#)

Vårdens miljöer

Omsorgsfull och medveten utformning av vårdens miljöer har stor betydelse för vårdens verksamhet och för människors hälsa och jämlikhet i samhället. På uppdrag av regeringen publicerade Boverket en vägledning för att samla, sprida och främja kvalitet i planering, utformning och förvaltning av vårdens byggda miljöer.

Vägledningen om vårdens byggda miljöer ger kunskap om gestaltningens och den fysiska miljöns betydelse för en god och effektiv hälso- och sjukvård. Vägledningen riktar sig till regionala, kommunala och privata aktörer som arbetar med planering, byggande och förvaltning av vårdmiljöer.

Figur 13 Boverkets vägledning om vårdens byggda miljöer fokuserar på den nära vården och är indelad i sex fokusområden.

Boverket vill med vägledningen visa på faktorer inom gestaltning som kan ge stödjande och hälsofrämjande effekter och på betydelsen av medveten och gemensam samhällsplanering med fokus på hälsoeffekter. Vägledningen lägger också stort fokus på hur inkluderande processer kan genomföras och vilka fördelar och effekter dessa kan ge kopplat till långsiktig hållbarhet.

Läs mer om vägledningen på Boverkets webbplats.

[Utveckla vårdens byggda miljöer - Boverket](#)

Förskolors och skolors fysiska miljö

Barn och unga utgör ungefär en femtedel av Sveriges befolkning. Den fysiska miljön i förskolan eller skolan är ofta den första miljö som barnet möter på egen hand utanför hemmets sfär. Barn och unga tillbringar en stor del av sin uppväxt i förskolans och skolans inom- och utomhusmiljöer. Väl planerade, byggda och förvaltade kan dessa miljöer göra stor skillnad för barns och ungas lärande, hälsa och välbefinnande. Boverket fick därför i uppdrag att ta fram en vägledning för kvalitativ, tillgänglig och hållbar gestaltning av förskolors och skolors fysiska miljö.

Vägledningen riktar sig till såväl offentliga som enskilda aktörer som arbetar med planering, byggande och förvaltning av skolor och förskolor. Vägledningen omfattar de fysiska miljöerna såväl inomhus som utomhus, liksom förskolan och skolan som en strategiskt viktig fråga i samhällsbyggandet.

Figur 14 Boverkets vägledning om skolors och förskolors fysiska miljö är indelad i sex avsnitt.

Läs mer om vägledningen på Boverkets webbplats.

[Utveckla förskolors och skolors fysiska miljö för att lyfta hela samhället - Boverket](#)

Rådet för hållbara städer

Rådet för hållbara städer är ett nationellt forum för dialog och samverkan mellan myndigheter för hållbar stadsutveckling. Rådet ska verka för att genomföra regeringens politik för hållbar stadsutveckling och stärka kommunernas förutsättningar att utveckla hållbara städer. Boverket har på regeringens uppdrag inrättat ett kansli som stödjer rådet i dess arbete med bland annat möteskoordinering och sammanställning av underlag.

Rådet för hållbara städer har under verksamhetsåret 2021–2022 genomfört ett flertal aktiviteter inom en rad områden i syfte att stödja kommunerna runt om i landet i deras arbete att på ett varaktigt sätt ställa om till mer levande, livskraftiga och hållbara städer och samhällen.

Rådet för hållbara städer har av regeringen fått ett förlängt uppdrag till 2030. Med det nya uppdraget ges en tydligare inriktning mot att uppnå målet om hållbara städer och samhällen i Agenda 2030. Rådet ska också stödja omställningen i berörda kommuner i Norrbotten och Västerbottens län.

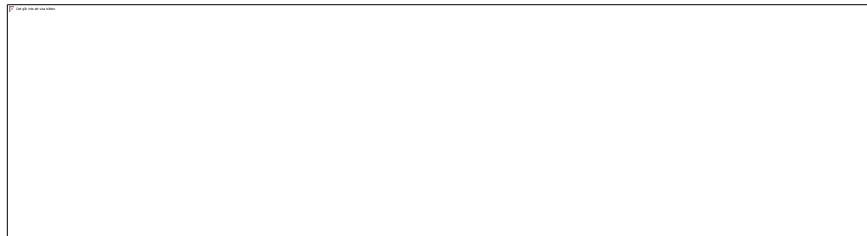

Figur 15 Clementstorget i Lund. Ett nytt spårvagnsstråk har skapats för att öka de hållbara transportmedlen inom staden, mellan sjukhus, forskningsområden, områden för innovationsföretag och den nya stadsdelen Brunnshög. Foto: Otto Ryding

År 2022 och framåt

Boverkets prioriterade områden för år 2022

Boverket har identifierat fyra prioriterade områden som verksamheten behöver fokusera extra på under året. Det är områden som kommer påverka myndigheten både på kort och lång sikt.

Figur 16 Boverkets fyra prioriterade områden för år 2022: människors ändrade beteendemönster, klimatförändringar, osäkert läge i politik och omvärld och fortsatt ökad digitalisering.

Människors ändrade beteendemönster

Under 2022 ska Boverket öka kompetensen och utveckla verktyg för att möta behovet av en mer social bostadspolitik. Boverket ska stötta utredningen om ”En socialt hållbar bostadsförsörjning”. Myndigheten ska utveckla kunskap kring angelägna bostadssociala frågor, så som bostadsförsörjning för hushåll med svag ekonomi, trångboddhet, och strukturellt betingad hemlöshet. Pandemin har påverkat hur vi ser på stad, land och arbetsplatser. Vi ska skapa kunskap och förståelse för hur vi kommer att nyttja den redan bebyggda miljön vi har och hur vi i framtiden kommer att använda den. Vi ska se över regelverket och utmana vår egen bild av vårt regelverk och om kraven behöver vara på samma nivå i framtiden.

Klimatförändringar

Under 2022 ska Boverket ta taktpinnen och arbeta för utveckling av nya styrmedel, ekonomiska och informativa styrmedel. Vi ska utveckla vår kreativa och innovativa förmåga inom området och samarbeta med andra myndigheter med långsiktiga scenarios som sträcker sig längre än 2100. Vi ska se vad vi behöver göra på både kort och lång sikt. Myndigheten ska öka takten inom området cirkulära flöden genom att använda den kunskap vi i dagsläget har inom området, samtidigt ska vi öka vår kompetens inom området. Vi ska utmana vår bild av staden, hur den planerade staden ska tåla förändringar och hur man generellt ser på förändringar. Myndigheten ska öka sin kompetens, utveckla arbetsmetoder och systemstöd inför ökade krav på miljöhänsyn vid upphandling och inköp.

Osäkert läge i politik och omvärld

Under 2022 ska Boverket öka sin egen kunskap och vara uppdaterat på vad som händer med samhällets beredskap. Påverkan på den fysiska

miljön på nationell nivå har i sin tur en påverkan på lokal och regional nivå. Med scenarios och analyser kan vi veta mer om hur förändrade förhållanden kan påverka oss som myndighet. Myndigheten ska träna på och öka analysförmågan inom hela vår sektor för att som expertmyndighet kunna föreslå förändringar som krävs inom vårt sakområde. Boverket ska gå mot en mer innovativ förvaltning där vi är anpassningsbara, utvecklar arbetssätt och skapar bättre tjänster och hållbara lösningar för omvärlden.

Fortsatt ökad digitalisering

Under 2022 ska Boverket fortsätta arbetet med att öka vår interna digitalisering för att skapa förenklingar, bland annat genom digital ärendehantering fullt ut och skapa en enhetlig och effektiv digital signatur. Myndigheten ska utveckla och säkerställa en effektiv förvaltning av vår ökade digitala miljö. Vi ska arbeta för att informationsmängden i våra digitala kanaler inte fortsätter att öka. Myndigheten ska fortsatt arbeta mot en digitaliserad samhällsbyggnadsprocess enligt plan.

EU:s urbana agenda

Under våren 2023 ska Sverige vara ordförandeland i EU, vilket innebär att Sverige är ordförande i ministerrådet och leder ett stort antal möten. Ordförandeskapet innebär att Sverige till viss del kan påverka EU:s agenda genom möjligheten att lyfta upp frågor som vi vill belysa och ge mer utrymme på den gemensamma dagordningen. Sverige innehar ordförandeskapet i sex månader under 2023 och ingår i en trio (enligt Lissabonfördraget 2009) tillsammans med Frankrike och Tjeckien. När det gäller stadsutvecklingsfrågor har Sverige ambitionen att vidareutveckla arbetet inom EU:s urbana agenda.

Den urbana agendan för städer lanserades 2016 i syfte att skapa en strategi för bostäder och hållbar stadsutveckling. Agendan utgör en ny arbetsmetod på flera nivåer som främjar samarbete mellan medlemsstater, städer, Europeiska kommissionen och andra intressenter. Den urbana agendan ger en global ram till hur vi bör planera, bygga, hantera, leda, bo och skapa förutsättningar för ett gott liv i städer. Den vänder sig till alla världens länder precis på samma sätt som Agenda 2030, och Parisavtalet.

Inom ramen för agendan har 14 partnerskap formulerats: handlingsplaner, övervakning av åtgärder, kultur/kulturarv, säkerhet i offentliga utrymmen, hållbar markanvändning, offentlig upphandling, energiomställning, klimatanpassning, rörlighet i städer, digital övergång, cirkulär ekonomi, arbetstillfällen och färdigheter i den lokala ekonomin, urban fattigdom, inkludering av migranter och flyktingar, bostäder samt luftkvalitet.

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Box 534, 371 23 Karlskrona
Telefon: 0455-35 30 00
Webbplats: www.boverket.se